

Protocol grensoverschrijdend gedrag

1. Inleiding

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wij gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid binnen de school wordt aangetast.

Het doel van dit protocol is een veilig klimaat en een veilige omgeving te creëren op Basisschool De Parkschool. Het handelen bij (een vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag hebben wij daarom vastgelegd in dit protocol. Met dit protocol kan grensoverschrijdend gedrag eerder gesignaleerd worden (voordat dit tot escalatie leidt) en is er helderheid over hoe wij op De Parkschool met elkaar om willen gaan.

Voor het stappenplan bij het overtreden van schoolregels verwijzen wij u naar het 'stappenplan bij regelovertredend gedrag'. Voor de aanpak van pesten verwijzen wij u naar het pestprotocol. Voor de schoolregels verwijzen wij u naar de 'Schoolregels basisschool De Parkschool. In het schoolveiligheidsplan ten slotte zijn alle documenten verzameld en wordt beschreven hoe de school tot een veilig klimaat komt voor kinderen, ouders en team.

2. Uitgangspunten

De Parkschool

De Parkschool is een openbare school. Op een openbare school is iedereen welkom, ongeacht levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, geaardheid of afkomst. Wij respecteren elkaar en elkaars levensbeschouwing. Als openbare school besteden wij actief aandacht aan uiteenlopende levensbeschouwelijke, religieuze en maatschappelijke waarden en aan goed burgerschap. We brengen verschillende opvattingen bij elkaar en laten kinderen hierover op basis van gelijkwaardigheid in gesprek gaan. Wij willen kinderen leren hoe verschillende achtergronden tot anders denken en handelen kunnen leiden. Als je weet wat anderen beweegt, kun je beter met elkaar samenleven. Op deze manier leren kinderen hun eigen opvattingen te ontwikkelen. Daarnaast besteden wij o.a. bij de lessen burgerschap actief aandacht aan zelfredzaamheid en weerbaarheid en aan de gelijkwaardigheid van jongens en meisjes.

Schoolregels

In de eerste schoolweken (ook wel de 'Gouden Weken' genoemd) spreken alle leerkrachten met de kinderen over onze hoofdregels. Deze regels zijn voor de kinderen omgezet in concrete en begrijpelijke woorden. De school draagt deze regels uit (er hangen posters in alle klassen en gemeenschappelijke ruimten):

1. Er is er maar één die praat, zodat het luisteren beter gaat.
2. Kun je het even niet alleen, dan zijn er anderen om je heen.
3. We laten merken dat wij rustig kunnen werken.
4. Dit weet ik allang: wij lopen rustig op de gang.
5. Wij ruimen alles netjes op want een schone school is top!
6. Hand in hand oké, slaan, schoppen, duwen, daar doen wij niet aan mee.
7. Nederlands is onze taal, op school spreken we het allemaal.
8. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
9. Als ik zeg 'stop hou op', dan hou je op!
10. Bij het spelen binnen of buiten, sluit ik niemand buiten.

Deze regels worden door alle leerkrachten regelmatig onder de aandacht gebracht en concreet gemaakt. Naast deze algemene schoolregels maakt iedere groep met de klas 'afspraken op maat'. Alle kinderen werken zo mee aan het opstellen van deze regels en dit vergroot de sociale naleving ervan. Deze regels moeten duidelijk zichtbaar zijn in de klas.

Lessen SEO

Onze lessen SEO (sociaal-emotionele ontwikkeling) helpen bij het verder ontwikkelen van de sociaal-emotionele vaardigheden van kinderen. Vaardigheden als omgaan met ruzie, opkomen voor jezelf, maar ook

taakaanpak en van je fouten leren, zijn onmisbaar voor het goed functioneren van kinderen en het ontwikkelen van hun talenten. Ook werken deze vaardigheden preventief bij ongewenst of grensoverschrijdend gedrag.

We hebben gekozen voor een leerlijn Aardig doen:

Leerlijn Aardig doen			
1	2	3	4
<p>Troost iemand die gevallen is</p> <p>Zegt dankjewel als reactie op het woord alsjeblieft</p> <p>Zegt sorry als er door hem per ongeluk iets misgaat (drinken valt om, tekening raakt zoek)</p> <p>Luistert als iemand iets vertelt (is stil)</p> <p>Vraagt aan een ander of hij een voorwerp van hem mag gebruiken (pakt het niet af)</p>	<p>Troost iemand die bang of verdrietig is</p> <p>Helpt een ander als die daar om vraagt</p> <p>Geeft een compliment over iets dat een ander gemaakt heeft</p> <p>Feliciteert een ander met zijn verjaardag</p> <p>Houdt zich aan een afspraak met een medeleerling (samen knikken op het plein als je dat hebt afgesproken)</p>	<p>Helpt een ander als hij merkt dat iets niet lukt</p> <p>Bedankt als een ander hem iets geeft of iets voor hem doet</p> <p>Luistert actief naar een ander (aankijken, knikken, een vraag stellen, stil zijn)</p> <p>Trekt zich terug (accepteert het) als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden</p> <p>Heeft besef van 'goed en kwaad' in eenvoudige situaties (stelen en klikken mag niet, je hoort fatsoenlijk en beleefd te zijn)</p> <p>Laat een ander meespelen</p> <p>Maakt afspraken met een medeleerling over om beurten een voorwerp gebruiken waar je beiden mee wilt spelen</p>	<p>Blijft vriendelijk wanneer een ander een aanbod van hulp afslaat</p> <p>Geeft een compliment over iets dat een ander goed kan</p> <p>Reageert aardig op een voorstel van een ander</p> <p>Doet bewust iets aardigs voor een ander (iets pakken, iemand verrassen)</p> <p>Houdt rekening met de mogelijkheden van een ander (een jonger iemand laten winnen)</p> <p>Houdt rekening met de wensen van een ander (soms doen waar de ander zin in heeft)</p> <p>Zegt een afspraak op tijd af</p> <p>Benoemt het verschil tussen ruilen en lenen</p>
5	6	7	8
<p>Helpt uit zichzelf iemand die iets minder leuks moet doen</p> <p>Reageert adequaat als door hem iets is misgegaan (excuses aanbieden, proberen oplossing te verzinnen)</p> <p>Vertelt wat je kunt doen als je een geheim verklapt hebt (spijt tonen, zeggen het nooit meer te doen)</p> <p>Vraagt een kind dat niemand heeft om mee te doen met een groepsactiviteit</p> <p>Feliciteert een ander wanneer diegene wint bij een spel</p> <p>Doet een voorstel om een afspraak af te zeggen en legt uit waarom</p>	<p>Troost een leerling die gepest wordt</p> <p>Onderkent gevoelens van jaloezie</p> <p>Gunt de ander iets leuks (spelletje winnen, op verjaardag in het middelpunt staan)</p> <p>Reageert op een leuk voorstel van een ander door samen een plan te maken</p> <p>Gaat adequaat om met gevoelens van verliefdheid (uit verliefdheid, valt een ander er niet mee lastig)</p> <p>Biedt zijn excuses aan als hij een ander gekwetst heeft</p>	<p>Helpt medeleerlingen die hij minder aardig vindt wanneer dit gevraagd wordt</p> <p>Toont respect voor de gevoelens van een ander</p> <p>Komt op voor een leerling die gepest wordt</p> <p>Gaat aardig om met leerlingen die anders zijn dan anderen (niet pesten, betrekken bij activiteiten, complimenten geven)</p> <p>Heeft oog voor ieders kwaliteiten</p> <p>Overziet consequenties van eigen gedrag (kattig doen leidt ertoe dat iemand niet met je wil spelen)</p>	<p>Reageert vriendelijk wanneer een ander hem iets voorstelt wat hij niet leuk vindt</p> <p>Merkt het wanneer een ander zich gekwetst voelt en stemt zijn gedrag hierop af</p> <p>Zorgt dat hij een ander niet kwetst</p> <p>Geeft zijn mening over 'wat hoort en wat niet hoort' (u zeggen/ opstaan voor ouderen, niet voor je beurt gaan)</p> <p>Komt op voor een leerling die in groepsverband gepest wordt</p> <p>Vervult een leidende of een volgende rol en houdt daarbij rekening met wensen van zichzelf en anderen</p>

In de school is de methode “Kwink” aanwezig. De methode wordt als bron gebruikt om inhoud te geven aan de SEO-lessen die rondom de leerlijnen in de groepen worden georganiseerd. Naast deze methode kan ook van andere bronnen gebruik gemaakt worden (coöperatief leren, projecten rondom de leerlijnen).

Contact met ouders

Wij vinden het belangrijk om, als het op normen en waarden aankomt, een goede samenwerking te hebben tussen ouders en school. We moeten elkaar helpen en daar waar nodig aanvullen. Ouders spelen een belangrijke rol door bijtijds signalen over ongewenst gedrag aan de school door te geven. Bij grensoverschrijdend gedrag op school, staat in het ‘Stappenplan bij het overtreden van de schoolregels en pesten’ wanneer de ouders worden ingelicht. We zijn samen verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen.

3. Onze omgangsregels

Voor de volwassenen (‘begeleiders’) op onze school (directie, leerkrachten, onderwijsassistenten, conciërges, hulpouders, overblijfhulp en stagiaires) gelden voor de omgang met leerlingen de volgende omgangsregels. Alle teamleden dienen hiervan op de hoogte te zijn. Voordat ouders ondersteuning bieden, nemen ook zij kennis van de inhoud van deze omgangsregels. Hier zorgt de groepsleerkracht voor.

Algemene omgangsregels begeleiders

- Iedere begeleider spreekt een kind bij de voornaam aan.
- De kinderen spreken mensen van school aan met juf/meester en de voornaam.
- De kinderen spreken hulpouders aan met meneer en mevrouw.
- Een begeleider benadert ieder kind zoveel mogelijk positief en let meer op de dingen die goed gaan (en benoemt deze ook), dan op de dingen die verkeerd gaan.
- Kritiek wordt niet vermeden, maar wordt zonder negatieve, emotionele lading gegeven. Het mag geen persoonlijke aanval zijn, het moet gericht zijn op het gedrag.
- Een begeleider etiketteert kinderen niet op stereotyp gedrag. Voorbeeld: een kind dat heel moeilijk stil kan zitten voortdurend aanspreken met ‘draaikont’.
- Een begeleider grijpt in daar waar zich ongewenste situaties (dreigen) voor (te) doen.
- Een begeleider is consistent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag.
- Consequente naleving van de schoolregels door de kinderen is hierbij van belang.
- Een begeleider staat open voor de kritiek die leerlingen hem of haar geven en gaat daar op een respectvolle manier mee om.

- De begeleider geeft leerlingen de ruimte om mee te denken of beslissen.
- De begeleider is stellig in het afwijzen van plagen en pesten.
- De begeleider luistert naar kinderen en neemt hen serieus.
- Ruzies worden beschouwd als bij het leven horend en leerlingen wordt geleerd daarmee om te gaan; de begeleider scheept hen niet af.
- Voor alle kinderen gelden dezelfde regels en hanteren we dezelfde aanpak; voor kinderen met gedragsproblematiek zijn we samen verantwoordelijk voor een passende aanpak.

Omgangsregels m.b.t. de privacy van de leerlingen

De begeleider spreekt in het bijzijn van of met (andere) ouders niet over:

- gedrag- en of leerprestaties van een leerling of groep leerlingen.
- huiselijke omstandigheden van een leerling.

Groepsleerkrachten en alle overige begeleiders waken ervoor een leerling, of een groep leerlingen te stigmatiseren; er wordt niet op een negatieve manier over een leerling over een leerling of een groep leerlingen gepraat.

Persoonlijke contacten tussen leerkracht en leerling

- Een leerkracht onderneemt geen uitstapjes na schooltijd met individuele of groepjes kinderen.
- Leerlingen worden niet bij een leerkracht thuis uitgenodigd. Bij een spontaan bezoek aan de leerkracht geldt ook dat een leerling niet binnen kan komen.
- Wanneer leerlingen ruzie hebben waarbij fysiek geweld gebruikt wordt en ze moeten uit elkaar gehaald worden en dit lukt niet met woorden- dan worden ze met minimale aanraking uit elkaar gehaald. Soms kan het zijn dat een kind totale zelfbeheersing verliest, hierbij is het noodzakelijk dat dit kind d.m.v. lichamelijk contact in bedwang gehouden wordt. Dit kan dan ook nodig zijn ter bescherming van medeleerlingen en leerkrachten en is daarom toegestaan.

Contact leerlingen/leerlingen

- Leerlingen accepteren de ander en discrimineren niet.
- Leerlingen schelden niet en doen niet mee aan roddelen.
- Leerlingen blijven van een ander en andermans spullen af.
- Wanneer leerlingen elkaar hinderen, vragen ze elkaar hiermee te stoppen, wanneer dit niet helpt, wordt de leerkracht ingeschakeld.
- Wanneer er ruzie is, proberen leerlingen het eerst zelf op te lossen. Wanneer dit niet lukt, wordt de leerkracht ingeschakeld.
- Leerlingen gebruiken geen geweld.

- Leerlingen helpen anderen zich ook aan deze afspraken te houden.
- Seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen, toespelingen, non-verbaal gedrag en alles wat in het verlengde hiervan ligt, wordt niet aanvaard.
- Er worden geen opmerkingen gemaakt over uiterlijk en/of kleding, welke door de ander als vervelend opgevat kunnen worden.
- Er wordt alleen Nederlands gesproken met elkaar.

Contact ouders/leerkrachten

- Uitgangspunt is dat er gepropt wordt vanuit wederzijds respect.
- Bij een conflict mogen ouders en leerkrachten elkaar aanspreken, mits dat op een respectvolle manier gebeurt. Het gesprek wordt afgebroken op het moment dat één van beiden zich niet respectvol behandeld voelt.
- Leerkrachten en ouders gebruiken geen lichamelijk of verbaal geweld. Komen ouders en leerkracht er samen niet uit, dan wordt de hulp van de IB of directie ingeroepen.
- Dreigen met (lichamelijk) geweld wordt van beide kanten niet getolereerd. In het geval van dreigementen of geweld vanuit de ouder, kan deze door de directie de toegang tot de school worden ontzegd. In het geval van dreigementen of geweld vanuit de leerkracht, volgt er een corrigerend gesprek met de directie. Het bestuur wordt in beide gevallen op de hoogte gesteld.
- In het geval van ernstige dreigementen of geweld door één der partijen, wordt door de directie aangifte gedaan bij de politie. Het bestuur wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Gedragsregels preventie seksuele intimidatie (volwassenen/leerlingen)

- Wij nemen als begeleider geen initiatief tot kussen bij verjaardagen enz.
- Als we seksualiteit bespreekbaar maken, bijv. gedurende een project of tijdens gesprekken rondom seksuele vorming, accepteren we alle taalgebruik van kinderen. Wij gebruiken zelf "officiële namen": vagina, penis, borsten enz.
- Verbale en non-verbale seksuele intimidatie zoals grappen met een seksueel getinte, vernederende strekking ten aanzien van anderen worden niet getolereerd.
- Seksueel getinte opmerkingen, direct of indirect, zijn niet toegestaan.

Troosten

Leerlingen van de onderbouw kunnen op schoot worden genomen door een leerkracht om getroost te worden. Troosten in de bovenbouw doen wij bij voorkeur in de vorm van een arm om iemand heen slaan.

Kledingvoorschriften voor kinderen en begeleiders

- Kleding mag de communicatie niet belemmeren; oogcontact moet mogelijk

blijven en gelaatsuitdrukkingen moeten zichtbaar zijn (denk hierbij ook aan petjes)

- De kleding mag de veiligheid niet in gevaar brengen.
- De kleding mag niet kwetsend of aanstootgevend zijn voor anderen.

Lichamelijke hulp

Als kinderen starten op school gaan wij er vanuit dat kinderen zelfstandig naar het toilet kunnen. Bij uitzondering helpt de eigen leerkracht of de bekende onderwijsassistent desgewenst bij het aan- en uitkleden bij toiletbezoek. Als hulp nodig is in de bovenbouw (bijv bij een gehandicapte leerling) bepaalt de leerling zelf wie helpt. We hebben aandacht voor mogelijke schaamtegevoelens en hanteren dan de algemeen geldende uitgangspunten.

Bewegingslessen

Bij de gymles en zwemmen hebben de jongens en meisjes een eigen kleedruimte. Bij het omkleden voor en na de gymles houdt de eigen leerkracht toezicht. Bij een mannelijke leerkracht is daar ook een vrouwelijke begeleider bij. In principe moeten de leerlingen van groep 3 en 4 ook zichzelf kunnen aankleden.

Buitenschoolse activiteiten

De gedragsregels gelden ook tijdens excursies, schoolreisjes en schoolkamp. Op schoolkamp bestaat de leiding uit mannelijke en vrouwelijke begeleiders. Op kamp slapen jongens en meisjes in aparte ruimtes. Zij kunnen zich hier dan ook omkleden. Begeleiders slapen in principe niet in dezelfde ruimte als de kinderen.

Schriftelijk en beeldend materiaal binnen de school

De school distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin de ander wordt voorgesteld al minderwaardig of als lustobject. Hieronder verstaan we ook leer- en hulpmiddelen, die een rolbevestigend karakter hebben. Dit betekent dat affiches, films, boeken, spel- en ontwikkelingsmateriaal en tijdschriften met een dergelijk karakter niet worden aangeschaft en verspreid en dat kinderen via het internet geen sites mogen bezoeken met een dergelijk karakter.

Van alle geledingen binnen de school (directie, leerkrachten, hulpouders, stagiaires, onderwijsassistenten en niet-onderwijzend personeel) wordt verwacht dat zij zich houden aan de vastgestelde gedragsregels. Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren, wordt hierop in ieder geval aangesproken. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit individueel of in klassenverband.

4. Digitale communicatie

Regels voor de kinderen

Op school hanteren wij voor de kinderen de volgende regels:

- Internetgebruik van kinderen is altijd onder toezicht. Een kind mag alleen gebruik maken van internet op het moment dat het informatie opzoekt over een bepaald onderwerp (bijvoorbeeld voor een werkstuk).
- We geven er de voorkeur aan dat kinderen zonder mobiel naar school gaan, om onheus gebruik te voorkomen. Mochten kinderen toch hun mobiel bij zich dragen dan leveren ze deze bij het starten van de les in bij de leerkracht of op een afgesproken plek in de klas en krijgen deze weer terug aan het einde van de dag.

Cyberpesten/online pesten

Online pesten kan als volgt worden gedefinieerd: *het met gebruik van digitale media systematisch uitoefenen van psychisch en/of seksueel geweld door een leerling of een groep leerlingen op één of meer medeleerlingen die niet (meer) in staat is (zijn) zichzelf te verdedigen. Hierbinnen is online pesten een vorm van psychisch geweld.* Indien leerkrachten dit signaleren handelen zij conform het pestprotocol.

Online contacten kinderen/begeleiders

Het is niet toegestaan voor teamleden om contact te onderhouden met leerlingen via sociale media. Het is niet toegestaan om 'vrienden' te worden met leerlingen via sociale media.

Digitale communicatie met ouders

- Leerkrachten gebruiken e-mail (MijnSchoolInfo) om ouders te informeren over schoolzaken en korte informatie over hun kind door te geven.
- Gebruik bcc indien nodig.
- Ouders mogen over de schooltelefoon vragen naar de ontwikkeling van hun kind, het is aan de leerkracht of hij of zij hier ook daadwerkelijk op in gaat. Het is verstandig ouders/verzorgers uit te nodigen voor een gesprek.
- Contact met ouders via sociale media zoals Facebook wordt als verantwoordelijkheid van een ieder gezien. De gebruiker dient zich bewust te zijn verbonden te zijn aan school en rekening te houden met de goede naam van de school. De gebruiker is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud die gepubliceerd wordt.

5. Acties bij grensoverschrijdend gedrag

Protocol schorsing en verwijdering

Hiervoor verwijzen we naar het protocol van onze stichting DeBasisFluvius.

Klachtenregeling

Hiervoor verwijzen wij naar bijlage 16 in het schoolveiligheidsplan. Dit is de klachtenregeling van onze stichting DeBasisFluvius. Voor klachten aangaande machtsmisbruik, waaronder seksuele intimidatie, kan men terecht bij de interne vertrouwenspersoon, de externe vertrouwenspersoon of rechtstreeks bij de klachtencommissie. Wie dat zijn staat in het schoolveiligheidsplan. Deze is in te zien bij de directie.

Interne vertrouwenspersoon

Diens taken zijn:

- eerste opvang bij klachten.
- doorverwijzen naar de externe vertrouwenspersoon.
- zelf signaleren van mogelijke intimidatie.
- mede vormgeven aan preventiebeleid

Externe vertrouwenspersoon

Dit is iemand die op basis van zijn of haar beroep deskundig mag worden geacht op het gebied van onderwijs, machtsmisbruik en de gevolgen daarvan. Zie hiervoor het schoolveiligheidsplan. Dit is in te zien bij de directie.